

ЖИВИ В МОЇМ серці, Україно,
благослови добром мене!»

«

План-конспект першого уроку
класний керівник 6-го класу
Бережинської ЗШ I – III ступенів
Маранда В. О.

Тема «Україна - єдина країна»

Мета:

Освітня: ознайомити учнів з цікавими фактами з історії України, народними промислами, фольклором, природою, інформацією про «7 чудес України».

Практична: сприяти глибшому вивченню історії свого народу, його традицій, звичаїв; формувати уявлення про країну її Єдність, переконаність у нетлінності духовних скарбів народу; залучати дітей до реальної співпраці.

Розвиваюча: розвивати вміння висловлювати власні думки; акторську майстерність учнів.

Виховна: виховувати в учнів почуття патріотизму, національної гордості і людської гідності українця, любові до рідного краю, повагу до батьків, природи.

Тип уроку: урок-подорож з елементами проектної технології. Робота у групах.

Форма проведення: заочна мандрівка « Живи в моїм серці, Україно, благослови добром мене! »

Обладнання: відеороліки, вислови про Україну, виставка малюнків « Мальовнича Україна», квітка – семиквітка, епіграф, паперові квіти для українського віночка

Клас розсадити на 4 груп : історики, фольклористи,-мовознавці, етнографи, природолюби (формування груп відбувається заздалегідь з урахуванням інтересів дітей).

Хід уроку:

I. Організація класу.

1.Привітання

Учитель:

Нас до класу дзвоник кличе, починається урок.

Тож сідаймо всі зручніше –й робимо в казку перший крок.

Адже сьогодні у нас незвичайний урок,

До світу фантазії ми робимо крок.

І з Творчістю ми зустрічались не раз

І знову Вона завітає до нас.

Це час міркувань, наполегливий час –

Цікаві завдання чекають на вас!

2.Вступне слово вчителя.

Усміхніться один одному, подумки побажайте успіхів на цілий день. Для того, щоб виконати на уроці завдання, будьте старанними і слухняними.

А девіз наш такий:

Не просто слухати, а чути.

Не просто дивитися, а бачити.

Не просто відповідати, а міркувати.

Дружно і плідно працювати.

А тепер разом всі ми на дошку поглядаємо,

Пелюстку відриваємо, гуртом всі починаємо! (далі використовувати прийом « Квітка-семиквітка» на зворотній стороні кожної пелюстки написано завдання)

II. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності

1-ша пелюстка: Зі мною будете грати, тему уроку визначати.

(Діти переглядають короткий відео ролик №1 про Україну)

Учитель: Скажіть, любі діти, яка тема нашого уроку? *(Діти допомагають визначити тему уроку)*

Учитель:

Сьогодні, любі дітвора, у нас цікава буде гра.

Уявіть, що всі разом ми хочемо помандрувати.

Вирушаємо ми нині в подорож по Україні!

Яка й назву має « Живи в моїм серці, Україно, благослови добром мене!

Епіграфом нашого уроку стануть слова відомого українського поета В.Сосюри

Любіть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну,
красу її вічно живу і нову і мову її солов'їну.

3. Визначення мети і завдань уроку (вправа « Мікрофон»)

Учитель: - Любі діти, тема нашого першого уроку пов'язана з нашою країною.

Тому, я хочу знати, **що ви очікуєте від сьогоднішнього уроку?**

(учні висловлюють свої думки у мікрофон, який передають один одному по черзі)

Учитель: Гарзд, враховуючи ваші очікування, на сьогоднішньому уроці ми спробуємо разом дослідити нашу Батьківщину з різних сторін, а щоб наші дослідження були корисними для інших, ми їх зберемо в окрему книгу під назвою « Моя прекрасна Україна».

III. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів (вправа « Асоціативний кущ»)

Учитель: Діти, скажіть, будь ласка, а з чим у вас асоціюється назва «Україна»

(відповіді учнів)

IV. Основна частина.

Учитель:

Кожний з вас готував власне завдання тому й буде відповідати за окрему сторінку у нашій книзі.

Тож не будемо гаяти часу,
другу пелюстку відриваємо
книгу розпочинаємо

2-га пелюстка:

Дружно й швидко все вивчай

Історію роду пам'ятай!

Учитель: Отже, перше слово надаємо нашим історикам. Вони допоможуть нам усвідомити, хто ми є і де наші корені.

вчитель:

Нам, історикам, випала велика честь розпочати нашу книгу і перша сторінка буде називатися «Моя історія жива»

Хто ми? Хто ж ми, українці? Звідки ми взялися?
"Звідки й всі, - один промовив, - тепер розберися".

1 – й історик:

Історія України правічна. Вона сягає у кілька тисячолітню глибину. Перша держава на території України з'явилася 7 тисяч років назад. Українські землі були заселені мирними хліборобами закоханими у свою землю, але мужніми і непереможними. І у нас є підстави думати, що трипільська цивілізація, яка виникла на території України, була найдавнішою з усіх відомих. Про це розповість наш телевізійний сюжет. (*Учні переглядають історичний ролик №2 » Трипільська цивілізація»*).

вчитель:

Зажурилась Україна, бо нічим прожити,
Витоптала орда кіньми маленькі діти.
Котрі молодії – у полон забрато;
Як зайняли, то й погнали до пана, до хана.

2 – й історик:

Нестерпно стало жити українському людові в неволі, і почав він утікати. Втікачі називали себе козаками. Вони заснували Запорізьку Січ. Сміливі і волелюбні козаки стали гордістю України. Вони стали захисниками і оборонцями всього народу. А щоб не

розгубити навичок захисника, придумали бойовий танець – гопак. Про це розповість наш телевізійний сюжет. (Учні переглядають історичний ролик №3 » Бойовий гопак»)

Учитель: Дякую вам мої юні знавці історії, а ми продовжуємо нашу подорож і відриваємо наступну пелюстку нашої квітки. Хочете дізнатися, що вона нам пропонує?

3-я пелюстка:

Все, що вивчив, пам'ятай,
Походження слів не забувай!
Квітка нагадує нам, що на уроці присутні знавці мови, які допоможуть нам роз'яснити деякі значення почутих нами слів.

Ми дуже уважно слухали наших істориків і у нас вже є доповнення до їхнього матеріалу, а тому ми розпочинаємо другу сторінку нашої книги, яка називається «Там, де звучить рідна мова, живе український народ». Ми дослідили історію походження деяких слів, а саме:

мовознавець: слово «Україна» – утворилося від словосполучення « у своєму краю», Слово «українець» – це той, хто живе у своєму краю. Слово «козак» має кілька версій про походження. Нам сподобалася така: козак походить від слова «косак». Кілька тисяч років тому так називались воїни, які носили на голові косу. Коса – це символ приналежності до касти воєначальників. Право носити косу давалось тільки найкращим воїнам, а чи знаєте ви від якого слова походить слово « гопак»? Пропонуємо вашій увазі цей відео сюжет (Учні переглядають ролик №4 » Етимологія слова « гопак»)

Учитель: Дякую вам мої мовознавці за гарні роз'яснення, тепер нам все зрозуміло і ми можемо перегорнути нашу книгу на наступну сторінку, але пам'ятайте, що ваша сторінка ще недописана, адже у нас будуть зустрічатися дуже цікаві слова.

4-а пелюстка:

Проїхавши всі моря і континенти,
Нехай етнограф в книгу занесе,
Цікаву інформацію про нашу гарну націю.

Учитель: А я передаю слово нашим етнографам. Доречі, мабуть, потрібно знову звернутися до мовознавців, щоб вони пояснили значення цього слова.

Етнограф - це людина, яка вивчає і описує культуру і побут певного народу, наприклад, українського.

Учитель: отже, передаємо слово етнографам.

етнограф:

ми починаємо писати наступну сторінку нашої книги, яка називається « **А нашого квіту та й по всьому світу**» Кожен народ має свої звичаї, що склалися протягом тисячоліть. Народні звичаї охоплюють усі ділянки родинного й суспільного життя. З давніх – давен збиралися люди на ярмарки, переважно восени, коли вже зібрано врожай. І чого тут тільки немає. Одні везуть, щоб продати, інші йдуть, щоб купити. І обов'язково на ярмарку лунають українські пісні, проводяться ігри, танці. Для того, щоб найкраще ознайомитися з традиціями нашого народу, ми пропонуємо вам відвідати найвідоміший ярмарок в Україні – Сорочинський. (Учні переглядають ролик №5 « Сорочинський ярмарок»)

Учитель: ми оформили кілька сторінок нашої книги. Пропонуємо ознайомитися з ними у вільний час.

Дякую вам за цікавий матеріал. А я зриваю наступну пелюстку.

5-а пелюстка: Зі мною ви заграйте,
Слова знаходьте, збирайте, співайте.

Учитель: Діти, як ви побачили з відео сюжету, що на ярмарці не лише продають та купують, там ще й співають і танцюють. На одному із ярмарку побували і наші збирачі фольклору. А що таке фольклор?

«Фольклор» – художня колективна літературна і музична творча діяльність народу, яка засобами мови зберегла знання про життя і природу. Це перекази, пісні, казки, епос, музика, театр, танець.

збирач фольклору: На сторінках нашої книги є народні ігри, забавки, усмішки, приказки і прислів'я. Та ми хотіли б зупинитися на пісні. А чому? Ви дізнаєтеся з легенди про пісню.

Господь Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці – любов до господарювання, німці – дисципліну і порядок, діти Росії – владність, Польщі – здатність до торгівлі, італійці одержали хист до музики...

Всіх обдарувавши, підвівся Господь зі свого трону і раптом побачив у куточку дівчину, одягнену у вишиванку, на голові у неї багрянів вінок з калини і квітів.

- Хто ти? Чого плачеш? – запитав Господь.
- Я – Україна, я плачу, бо стогне моя земля від неволі горя і пролітої крові.
- Чого ж ти не підійшла до мене? Я роздав уже всі таланти і не знаю, як зарадити твоєму горю

Дівчина хотіла вже йти, та Господь, підвівши правицю, зупинив її:

- Є у мене неоціненний дар, який уславить тебе на цілий світ. Це – пісня.

Узяла дівчина дарунок, міцно притиснула до серця і понесла пісню в народ. Тому такий він співочий. А українська пісня є найкрасивішою і найчуттєвішою. Це наш талант. Ми пропонуємо вам послухати декілька куплетів українських пісень (*Учні переглядають ролик №6 « Віночок українських народних пісень»*)

Учитель: Дякую вам за цікаву легенду та пісні. У нас залишилося ще дві пелюстки. Цікаво, що нам підготувала шоста пелюсточка?

6-а пелюстка:

Квіти ніжно ви любіть

І в віночок їх вплетіть.

Учитель: діти, ви щойно прослухали декілька пісень і, мабуть, помітили, що у багатьох піснях згадується якась рослина. **А як ви думаєте, чому?** (діти відповідають).

Учитель: Так, діти. Наш народ понад усе любить свою землю, свою природу, кожен травинку, кожен тваринку. Українці завжди шанобливо ставилися до природи. І природа їм віддячувала й оберігала. І про це нам розкажуть наші природолюби.

5

природолюб:

Так, звичайно, природа України багата і прекрасна. І ми, українці, її вивчаємо і примножуємо. Ми з гордістю перегортаємо на наступну сторінку нашої книги під назвою **«Наш чарівний, дивний світ !»**

Існує багато рослин, які українці використовують як обереги і вплітають їх у віночки. Хай кожна дівчинка в Україні знає, що вінок — це давня українська традиція, яка прийшла з глибини віків. Віночок завжди був окрасою голівок дівчат, і кожна виплітала його так майстерно, щоб він був їй до лиця і підкреслював вроду.

Нехай наша мандрівка нагадає кожному з нас чарівну пору цвітіння українських полів, прохолодний ставок, над яким схилилися старезні верби, красуються біля самої водички кущики калини, а над шляхом височіють темно зелені тополі, на яких змостили гнізда лелеки, улюблені птахи нашого народу.

Учитель:

Майже в усіх народів є улюблені рослини - символи. Правду каже прислів'я: « Без верби та калини - нема України». А зараз я пропоную дівчатам сплести віночок, адже вінок є невід'ємною частиною українського національного костюма. (у кожної дівчинки по одному виду квітки з паперу, можна використати живі польові квіти)

1 дівчинка – Я хочу вплести до віночка деревій. Він є символом нескореності. Хоч би де проросла ця рослина, вона завжди цвіте.

2 дівчинка – А я вплету до віночка ромашку. Вона дає людям не тільки здоров'я, а й доброту і ніжність.

8

3 дівчинка – Поряд з ромашкою вплету гроно калини – символ краси та дівочої вроди.

4 дівчинка – А я вплету до віночка барвінок. Ця дивна квітка не боїться морозу. Люди шанують барвінок. Вважають його символом життя.

5 дівчинка – Я вплету до віночка любисток. Він символізує відданість.

6 дівчинка – А я вплету чорнобривця. У віночку це символ вроди.

7 дівчинка – Я вплету безсмертник, бо він дарує здоров'я. У віночку – це символ довголіття.

8 дівчинка – Я вплету до віночка ружу. Це символ віри, надії, любові.

9 дівчинка – А я вплету мак. Він дає дитині сон. А ще мак влітають у вінок ті, у кого хтось із рідних загинув на війні.

10 дівчинка – Я вплету цвіт вишні – символ материнської любові.

11 дівчинка – А я вплету незабудку – символ хорошої пам'яті.

12 дівчинка – Вплету до віночка волошку. Вона - символ кохання.

Учитель: ось який гарний вийшов у дівчаток український віночок-оберіг. У мене для вас також є сюрприз, я сплела вінок з живих квітів. Давайте надінемо його по черзі і загадаємо бажання.

Учитель: у нас залишилася остання пелюстка, зірвемо її.

7-а пелюстка: Гарно всі ми мандрували,
Фільм новий приготували.

Учитель: нам залишилося перегорнути останню сторінку нашої книги. Її підготував наш юний дослідник. Він заочно побував у найцікавіших місцях нашої Батьківщини і зібрав інформацію про 7 найвидатніших куточків України, які поправу називаються «7 чудес України».

У 2008 році було проведено соціологічне опитування серед українців, які об'єкти вони вважають одним із семи чудес України. І визначено ці національні пам'ятки. Я презентую сьогодні свій відео альбом. (Учні переглядають ролик №7 « 7 чудес України»)

III. Підсумки. Рефлексія.

Урок підходить до кінця і пелюсток уже нема!

Квітка-семіцвітка, прощавай, лети,

З радістю ми гралась, щиро, від душі.

Пелюстки чарівні ти подарувала,

Грою зацікавила, про знання подбала!

Учитель: Ось ми і перегорнули останню сторінку книги «Моя країна – Україна», авторами якої були кожен з вас. Мені ця книга дуже сподобалася, але залишається одне питання: для чого ми її створили? Невже не краще було придбати вже готову? (відповіді дітей).

Наступна зупинка: «Мудрість народу».

- Своє ставлення до мови, до Батьківщини українці влучно виразили в прислів'ях.

Гра З'єднай частини прислів'я:

Птицю пізнають по пір'ю,
Від теплого слова
Без верби і калини
Кожному мила
Людина без Вітчизни,
За рідний край

життя віддай.
а людину по мові.
і лід розмерзається.
нема України.
своя сторона.
як соловей без пісні.

Учитель: а закінчити наш урок хотілося б прекрасною піснею про Україну.

Діти, дякую вам за урок. Хай щастить вам!

Література:

1. Лист Міністерства освіти і науки України від 16.06.2014 року №1/9-318 "Про тему **Першого уроку в 2014-2015 навчальному році**"
2. Інноваційні технології навчання української мови і літератури/ Укладач О.І.Когут. – Тернопіль: Астон, 2005
3. Коваленко С.М. Сучасна риторика: Навчально-практичний посібник. – Тернопіль: Мандрівець, 2007.
4. П о м е т у н О. Інтерактивні методики та система навчання. – К.: Шкільний світ, 2007.
5. Риторика/навчально-методичний посібник/ Укладач: Н.Б.Голуб. – Черкаси:Вид-во ЧНУ, 2003

Інтернет-ресурси: (відео закачано на YouTube)

- 1) Фільм №1 <http://youtu.be/2-XeGHbocWw>.
- 2) Фільм №2 <http://youtu.be/090KN-HJv-4>.
- 3) Фільм №3 <http://youtu.be/qGwTalXbolI>.
- 4) Фільм №4 <http://youtu.be/TOLavLJYzeQ>
- 5) Фільм №5 <http://youtu.be/P-0woYwLPWQ>.
- 6) Фільм №6 http://youtu.be/t6_VTBByzjQ
- 7) Фільм №7 <http://youtu.be/OLDtgQPQxMM>